

Drammen 17. januar 2017

Høringssvar – revisjon av arkivforskriften

Arkivforbundet viser til departementets høringsbrev ang revisjon av arkivforskriften, og er glad for at en slik revisjon nå blir en realitet. Arkivforbundet viser også til tidligere uttalelser da departementet var i en kartleggingsfase (2015).

Selv om det sikkert er kjent for departementet, minner jeg om at Arkivforbundet frem til 31.12.2016 het Landslaget for lokal- og privatarkiv (LLP). Arkivforbundet viderefører derfor alt LLP stod for. Arkivforbundet representerer en rekke arkiv- og museumsinstitusjoner som jobber med bevaring og formidling av kommunale arkiver samt privatarkiver, men som også jobber med arkivdanning. En rekke av våre medlemsinstitusjoner har for øvrig levert egne hørings svar, og har gitt eksplisitte og gode begrunnelser for sine forslag. Arkivforbundet går generelt derfor ikke inn i detalj på endringsforslagene, men kommenterer mer overordnet på struktur og innhold. Der det er naturlig å kommentere i detalj, gjøres dette med henvisning til ny forskrift.

Arkivforbundet må også knytte en kommentar til at Stortinget har bedt regjeringen om å sette i gang en revisjon av arkivloven, en beslutning vi er meget glad for. I likhet med andre aktører i arkivsektoren har Arkivforbundet også tidligere gitt uttrykk for at en revisjon av lov og forskrift må sees i sammenheng, og vi er selvsagt spent på hvordan revisjon av arkivforskriften skal kobles opp mot revisjon av arkivloven.

Arkivforbundet er positive til at man nå legger opp til å forenkle arkivforskriften, og mener at det er et riktig grep å legge detaljerte bestemmelser til Riksarkivarens forskrift. Men vi ser at forenklingen ikke er konsistent gjennomført på alle områder, og her kan nok forenklingen med fordel tas ett skritt videre (for eksempel §§ 13 ff). I tillegg mener vi utkast til ny forskrift noen steder er rettet inn mot papirarkiver, og ikke i tilstrekkelig grad tar inn over seg overgangen til digitalt arkiv (for eksempel § 25, om 25-30 års regel for avlevering).

Arkivforbundet er inneforstått med at det i denne omgang ikke ble tid til å jobbe videre med problemstillinger rundt arkivplikt i interkommunale samarbeidsordninger samt rundt private aktører som utfører offentlige oppgaver, men vil gjenta det vi har sagt tidligere: 1) det er en stor utfordring for både arkivdanningen og arkivbevaringen at kommunale aksjeselskap og interkommunale selskap ikke har arkivplikt, og det er vårt prinsipielle syn at det skal være **arkivplikt på alt som skapes av arkiv i offentlig sektor**, uavhengig av organisasjonsform 2) offentlige oppgaver som utføres av private skal ha samme arkivplikt som offentlig sektor. Arkivforbundet forutsetter derfor at disse problemstillingene blir behandlet i den kommende revisjon av arkivloven.

Når det gjelder problemstillingen rundt skylagring i utlandet mener vi at det fortsatt er for mange uavklarte spørsmål rundt eiendomsrett, tilgangsstyring og kontroll av arkivmateriale i slike løsninger. Vi mener derfor at slike skylagringstjenester må underlegges en mer detaljert regulering og

gjennomgang før dette kan bli en realitet. Denne typen tjenester for oppbevaring av norske arkiver, bør også være underlagt en helhetlig og god kvalitetskontroll, som er mer på linje med de strenge og detaljerte bestemmelsene som gjelder for oppbevaring av papirarkiver.

Begrepet "arkivplan" foreslås erstattet med "internkontroll", som er et grep Arkivforbundet er enig i. I dagens forvaltning, blant de som ikke jobber med arkiv, blir "arkivplan" ikke forstått.

"Internkontroll" er et begrep som alle ansatte i forvaltningen har et forhold til, og skjønner hva betyr.

Departementet har foreslått å stryke dagens § 2-1, som omtaler hvordan arkivarbeidet skal organiseres, og der det eksplisitt står at man skal ha en arkivtjeneste og en arkivansvarlig.

Arkivforbundet mener det vil være uklokt å fjerne dagens paragraf, fordi denne erfaringsmessig har vært viktig i kommunal sektor ifht å stadfeste et formelt ansvar. Vi er redd for at ved å fjerne denne paragrafen kan det bli lettere for kommunal sektor – særlig i små kommuner og i interkommunale samarbeid – å "vri seg vekk" fra både en formalisert arkivtjeneste og et arkivlederansvar. Store kommuner vil sannsynligvis finne det formåltjenelig å formalisere både arkivtjeneste og arkivlederansvar, uavhengig av om dette står i arkivforskriften.

De fleste av Arkivforbundets medlemmer er bevaringsinstitusjoner eller arkivdepot. Departementets forslag til definisjon av "arkivdepot" i § 2 er etter vår mening innskrenkende ifht hvordan vi tenker et arkivdepot i dag – og står også i kontrast til departementets forslag til til ny § 32, der det vektlegges at arkivdepot også skal legge til rette for at publikum skal kunne bruke arkivmateriale.

Avslutningsvis vil Arkivforbundet berøre sanksjonsmuligheter. Det er ikke tatt inn noe om dette i departementets forslag, og vi mener at muligheten for sanksjon bør vurderes inn i arbeidet med ny forskrift.

Konkrete kommentarer knyttet til enkeltparagrafer

§ 1

Uheldig at nåværende § 2-1 faller bort, se begrunnelse i avsnitt over.

§ 2

Definisjonen på "arkivdepot" er innskrenkende, se begrunnelse i avsnitt over. Begrepet "eldre arkiver" synes å være en smule arkaisk, og ikke tilpasset dagens virkelighet. Grensen for hva som ikke lenger er i bruk for administrative formål er veldig ulik i de forskjellige arkivinstitusjonene.

Arkivforbundet mener at begrepet "historiske arkiver" vil passe bedre.

§§ 7 og 8

Forutsetter at Riksarkivaren gir utfyllende bestemmelser.

§ 21

Siste setning er overflødig. Riksarkivaren HAR utarbeidet slike bestemmelser, selv om dette er bevaringsbestemmelser og ikke kassasjonsbestemmelser.

§ 25

I praksis vil avlevering av papirarkiv mange steder skje før 25-30 år er gått, og for elektroniske arkiv kan dette skje umiddelbart etter at de er avsluttet. Arkivforbundet foreslår at bestemmelsen endres til "Eldre og avslutta arkiv skal avleverast til arkivdepot **seinst** når dei er om lag 25 til 30 år gamle" (endring merket med rødt).

§ 30

Arkivforbundet antar at denne bestemmelsen gjelder kun for statlig sektor, og legger dette til grunn. Da har vi i så fall ingen kommentarer.

Mvh

Tom Oddby (s)

Styreleder Arkivforbundet